

Clemens Saers

Oslo 9. april 2021

Lillevannsveien 51 d
0788 Oslo

Åpent brev til Utdanningsforbundets leder Steffen Handal

Hva har vi lært om læreres rettigheter til et sikkert arbeidsmiljø?

Jeg viser til mitt brev til deg av den 2. februar 2021 om samme tema. Du overlot til jurist Ruth-Line Meyer Walle-Hansen å svare meg i brev av den 4. mars 2021.

Brevet har mange likhetstrekk med de brev jeg i årene 2016 – 2017 fikk fra min arbeidsgiver, Utdanningsetaten i Oslo. Begge brevene gjennomgår regelverket og alle gode tiltak som er vedtatt for å ivareta elever og lærere når helseskadelig utagerende adferd finner sted i skolen. En skulle da tro at alt er såre vel og at tiltakene har effekt. Dessverre er det motsatt. I dag rammer grov elevvold tre lærere i Osloskolen hver eneste skoledag. I tillegg kommer den helserisiko lærerne utettes for under pandemien.

Min erfaring som lærer i 50 år og talløse andre læreres helseskader forteller at problemer med elevvold aldri har vært større enn i dag. Den kunnskapen kommer også tydelig frem i brevet Utdanningsforbundets jurist Ruth-Line Meyer Walle-Hansen skrev til Borgarting lagmannsrett den 15. oktober 2019, etter påtrykk fra min daværende advokat Thorkild Aschehoug:

Undervisningsbransjen er blant de mest utsatte bransjer når det gjelder vold og trusler. (...) I en undersøkelse foretatt i 2018 av Respons Analyse på vegne av Utdanningsforbundet sier 19 % av lærerne i undersøkelsen at de har opplevd å bli utsatt for fysisk skade eller vold i løpet av det siste året. Av undersøkelsen fremkommer det også: (...)

48 % fikk i mindre eller ingen grad tilstrekkelig hjelp i etterkant Dette er alarmerende tall.

Forsker Børge Skålands doktoravhandling i 2016 bekrefter det triste bilde som jeg og mange av mine lærerkolleger har opplevd. Etter en voldshendelse med påfølgende psykiske og fysiske skader kommer skolens verneombud eller tillitsvalgte sjelden til unnsetning eller gir nødvendig støtte.

Mange lærere opplever dessverre i tillegg at de også får skylden for elevvolden. Det erfarte jeg selv da Utdanningsetaten i Oslos jurist, med en taus rektor som vitne, kort tid etter at jeg ble alvorlig skadet av en elev, sa at hun hadde vitner på at det var *jeg* som hadde overfalt eleven. Min egen lokale tillitsvalgte og rektor formidlet den samme historien til nåværende og tidligere kolleger, uten at de informerer meg. Slik ble jeg marginalisert på min egen arbeidsplass uten å forstå hvorfor. Jeg undret meg også over total taushet og fravær av støtte fra Utdanningsforbundet og Lektorlaget.

Jeg etterlyste en ansvarlig arbeidsgiver og fikk svar fra daværende skolesjef Astrid Søgnen at hun ikke kunne ta ansvar ettersom deres forebyggende tiltak var gode nok. Slik ble jeg stående alene som offer. Selv ikke Arbeidstilsynet reagerte. Heldigvis har mange medier, jurister og politikere fulgt opp saken min og gitt meg uforbeholden støtte.

Å hindre fem voldelige elver i å ta seg inn i mitt klasserom i en undervisningstime er ikke å utøve vold. Det er å beskytte elever jeg var satt til å undervise. Det har nå flere rettsinstanser bekreftet.

Prisen jeg har måttet betale for å bidra til at lærerne får en tryggere hverdag er nærmere 1,7 millioner kroner. Det er en smule underlig etter at jeg i to mannsaldrer har arbeidet som lærer for nærmere 6000 elever og vært fagforeningsmedlem i 44 år, inkludert verneombud og tillitsvalgt i nærmere 30 år.

Utdanningsforbundet, Norges største fagforening for lærere, velger å svare på mine kritiske spørsmål ved å rose seg selv, og i ulike sammenhenger sitere fra de rettsavgjørelser jeg har arbeidet og betalt for, uten å nevne meg ved navn. Det er ikke bare smålig. Det er bevisst virkelighetsforfalskning.

Vennlig hilsen

Clemens Saers

Medlem av Utdanningsforbundet

Kopi til sentralstyret i Utdanningsforbundet